

■ Ole Hjelm er fra Nordjylland og har siden 2019 været markchef for Firstfarms' markbrug i både Tjekkiet og Slovakiet. Han er det kommende års tid Global-føljetonvært her i Effektivt Landbrug. Fotos: Firstfarms

Tåge i mange dage har forsinket forårsarbejdet

Det er hverken regn eller frost, der i år har generet markarbejdet i Tjekkiet. - Vi har i flere dage i marts været plaget af tæt tåge, fortæller Ole Hjelm, der er daglig leder af Firstfarms' markbrug.

Af Jørgen P. Jensen

40 41 76 84 - jpp@effektivtlandbrug.dk

■ På Firstfarms' landbrug i Tjekkiet er der i år 267 hektar med vinterraps.

- Rapsen dyrker vi på en lidt speciel måde, fortæller Ole Hjelm, der er driftsleder og markchef for Firstfarms' markbrug både i Tjekkiet og Slovakiet.

- Vi afprøver gerne lidt anderledes dyrkningsmåder for at prøve nyt og undersøge muligheder for forbedringer. Derfor har vi blandet tre sorter af hybrid-raps, så vi har et mix af en høj, en mellemhøj og en lav rapssort.

Det foregår helt simpelt ved at smide udsæden af de tre valgte rapssorter i en blandemaskine og bruge blandingen i såmaskinen.

- Formålet er at udnytte vækstrummet i højden bedre – så vi ikke blot dyrker en høj sort og har masser af ubrugt lys og luft under blomsterniveauet. Vi synes, det giver øget udbytte.

- Men kunsten er at finde de tre sorter, der skal mixes efter forskellig højde, understreger Ole Hjelm.

Derfor tages der hvert år en del nye rapssorter ind i dyrkning i renbestand, så højden kan vurderes. Derudfra sammensættes tre-sortsblandingerne.

Store skader fra mus

Firstfarms ejer to farme i Tjekkiet med 35 kilometers afstand – begge med slagtesvin, men kun med markbrug på den ene farm med i alt 1.155 hektar.

- Markbruget aftager svinegylden, der i efteråret nedfældes primært i vinterrapsen og noget i vinterhveden. Her i foråret er det fortrinsvis resten af hveden og eventuelt vinterbyggen, som vi lægger gylle ud i med slanger.

I år er der ufrivilligt en del vårbyg i markplanen.

- At vi har vårbyg skyldes udelukkende alt for store skader fra mus i vinterhveden efter raps. Her i Tjekkiet er mus virkelig blevet et voldsomt problem i en grad, som vi slet ikke kender i Danmark, fortæller Ole Hjelm.

Normalt opharves kun til såning af hvede efter raps.

- Men på grund af de mange mus har vi valgt at foretage en god, gammelpløjning efter vinterrapsen. Så det blev sent i efteråret – for sent til såning af vinterhvede – hvorfor vi

de seneste uger har sået knap 140 hektar vårbyg.

Sort jord hjælper

Pløjning har vist sig som det mest effektive middel overfor de voldsomt mange mus, der de seneste år har spredt sig i et stort område i Tjekkiet – og i øvrigt flere steder i Central-europa.

- Det gælder simpelthen om at fjerne al plantemateriale fra jordoverfladen i nogle uger. Så dør musene nede i deres underjordiske gange.

Det voldsomme museproblem, som i flere områder i Tjekkiet har

betydet nogle marker med totalt nedgnavet vinterhvede, er på Firstfarms i år blevet reduceret med omkring 70 procent.

- Nu kan vi holde musene i skak med en enkelt mand på en ATV og en spand musegift. Det må nemlig ikke spredes mekanisk, men skal manuelt lægges ned i hullerne, fastslår Ole Hjelm.

I det kommende efterår er planen at undlade pløjning og i stedet holde markerne sorte i nogle uger frem til såning af vinterhvede.

Tåge har forsinket

Såning af vårbyggen her i foråret er

blevet noget forsinket på grund af vejret i marts.

- Ikke af regn, som vi kun har fået et par millimeter af – men af tåge. Vi har nærmest ingen sol haft i en længere periode, fortæller Ole Hjelm.

Heldigvis er den begyndende forårstørke de seneste dage afløst af cirka 20 millimeter regn.

- Forinden nåede vi at køre al gylle og gødning ud på alle marker. Nu skal vi til at foretage de første svampebehandlinger og vækstregulering i vintersæden, slutter Ole Hjelm.

■ Opharvning med en Kocklinger Vario i 20 centimeters dybde til såbed til majs i jord med efterafgrøde og efter nedfældet gylle.

Ole Hjelm

- Daglig driftsleder på Firstfarms' markbrug i Tjekkiet og Slovakiet
- Tidligere leder på bl.a. Dan-Slovakia
- Nordjyde fra landbrug i Lille Vildmose
- Fra 2019 markchef på Firstfarms i Tjekkiet og Slovakiet
- Grønt Bevis fra Nordjyllands Landbrugs-skole
- 51 år, gift og bosat i Slovakiet
- To år på landbrug i Canada og to år i Montana, USA

■ God kraftig og rettidigt sået vinterbyg fotograferet for to dage siden. - Den får al gødning i form af svovlsur ammoniak i det helt tidlige forår - ellers bliver der for meget halm. Og ingen gylle, fortæller Ole Hjelm.

■ Vinterrapsen står først i denne uge lige på spring til at gå i blomst. - Vi ser rigtig mange glimmerbøsser og bladribbesnudebiller i år – dog dæmpet af dage med koldt vejr, siger Ole Hjelm, der overvejer at stoppe med raps til fordel for solsikker.

GLOBAL FARMING

Kontakt: Jørgen P. Jensen
 jpjensen@effektivtlandbrug.dk
 40 41 76 84

Overvejer at udskifte vinterraps med solsikker

■ Majssåning med en 12 rækkes-Horsch-maskine. - Det er en rigtig god maskine, da der er centraltank, og gødning kan være med. Der er smalle dæk på traktoren, så der kun køres mellem rækkerne, fortæller Ole Hjelm.

■ Opharvning til såbed i en dybde på 20 cm for at slette gyllespor, med en seks meter bred Kocklingerharve med pakkere bagpå.

■ Vårbyggen er kommet op i denne uge.

Firstfarms A/S

- FirstFarms er en børsnoteret landbrugskoncern med base i Billund
- Den driver landbrug i Slovakiet, Tjekkiet, Ungarn og Rumænien på i alt 21.000 ha
- I alt 16 bedrifter med enten køer, grise og/eller planteproduktion
- I Tjekkiet drives to farme, hvoraf den ene har 1.155 ha markbrug
- Desuden drives i vestlige Slovakiet i alt 9.700 hektar heraf 1.550 med salgsafgrøder
- FirstFarms har over 300 ansatte på alle sites tilsammen

Efterhånden kræver raps mange sprøjtninger og arbejde i travle perioder. - Med solsikker får vi en vårafgrøde, der kun skal sprøjtes to gange mod ukrudt og en gang mod svamp, fortæller den daglige leder af FirstFarms' markbrug, Ole Hjelm.

Af Jørgen P. Jensen

40 41 76 84 - jpj@effektivtlandbrug.dk

■ På nuværende tidspunkt er skulpesnudebiller ankommet i alt for stort antal på Firstfarms' rapsmarker i Tjekkiet.

- Vi har faktisk set en ekstremt eksplosiv vækst i antallet af skulpesnudebiller, så vi har måttet sprøjte langt tidligere og mere end forventet, fortæller Ole Hjelm, der er daglig driftsleder på markbruget på Firstfarms forskellige landbrug i både Tjekkiet og Slovakiet.

- Kommer der angreb af insekter herude i Centraleuropa – ja, så kommer der bare voldsomt mange insekter. Det opleves som dobbelt eller tredobbelt så voldsomt, som i Danmark. Vi ser også mange glimmerbøsser og bladribbesnudebiller i år – dog dæmpet af de seneste dages kolde vejr. Og i efteråret skulle rapsen have to til tre skadedyrssprøjtninger mod rapsjordlopper.

Alle de sprøjtninger rammer lige ned i seriøse overvejelser om at skifte rapsdyrkingen ud med dyrkning af solsikker.

- Vi behandler og sprøjter mere og mere i vinterrapsen uden at opleve noget merudbytte til at betale herfor.

- Så vi overvejer alvorligt solsikker,

■ Markchef Ole Hjelm (th.) - der er Global-føljetonvært her i Effektivt Landbrug det kommende års tid - med hans agronom (tv.). Imellem dem de tre traktorførere på Firstfarms' landbrug i Tjekkiet. Fotos: Firstfarms

der på vores landbrug i Rumænien er en stabil vårafgrøde med lave omkostninger.

Solsikkers fordele

Solsikker giver udbyttedmæssigt ofte et halvt ton mindre end vinterraps.

- Men med solsikker får man en vårafgrøde, der kun skal sprøjtes to gange mod ukrudt og en gang mod svamp. Der er langt mindre tidsforbrug og færre omkostninger.

- Det vil også fjerne den rapssåning, der kommer midt i en travl høsttid. Og give mulighed for at lade en efterafgrøde, der er sået efter raps, stå frem i foråret og få nedfældet gylle på med bedre N-udnyttelse, fortæller Ole Hjelm.

Normalt bliver efterafgrøder nedharvet i efteråret, og der bliver sået vinterhvede sidst i oktober.

Solsikker bliver forårssået samtidig med majs, men høstes tidligere end

majs. Og ligesom nye majssorter har flyttet majsdyrkning længere nordpå, kommer der nu også nye solsesorter, der gør dem mere stabile stadigt længere mod nord.

Så der er en lang række fordele ved solsikker.

- Men der skal dog fire til fem år mellem solsikker i sædskiftet, da knoldbægersvampen optages via jorden af solsikkerne og dermed ikke kan sprøjtes imod, slutter Ole Hjelm.

Markplan 2021

- 521 ha vinterhvede
- 267 ha vinterraps
- 238 ha vinterbyg
- 137 ha vårbyg
- 1 ha solsikker
- I alt 1.164 ha

ØREMÆRKER DER HOLDER

- Jeg bruger øremærker fra DATAMARS fordi:

- De holder godt
- Er lette at sætte i
- DNA har lav fejlprocent

Der er ikke nær så mange erstatningsmærker, og det er et bedre mærke end det jeg brugte før. Jeg bruger almindelig HDX-mærker samt DNA-mærker, og begge typer bliver siddende i dyret.

DATAMARS

3S a/s

Gå ind på www.øremærker.nu eller bestil direkte ved 3S på tlf. 76 20 79 79

Thomas Søgaard ved Stoholm - 450 køer